

Сучасний стан та основні напрямки удосконалення планування діяльності організації

Іван Зозуля

студент МЕН-20-Дист,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: Zozulia_AA@krok.edu.ua

Оксана Кириченко

науковий керівник, д.е.н., доц.,
доцент кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: OksanaKS@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0001-5244-8323

Багаторічний досвід діяльності підприємств в Україні довів, що недооцінка планування в умовах ринкової економіки та зведення його до мінімальних дій з метою економії ресурсів призводить, як правило, до зворотного ефекту – значних економічних втрат. Підприємствам у сучасних умовах, насамперед функціонування під час російської агресії, не слід розраховувати на отримання стабільного доходу та успіх без чіткого та ефективного планування своєї діяльності, постійного збору та акумулюванні інформації про стан цільових ринків, конкурентів на них, а також визначення власних можливостей і перспектив.

Натомість, з урахуванням кризової ситуації, підприємства мають здійснювати не тільки детальну розробку оперативних поточних планів за кожним підрозділом і робочим місцем, а й займатися довгостроковим планування своєї діяльності. У сучасних умовах планування доречно трактувати як управлінський процес розроблення стратегій, що сприяють виживанню підприємства [1, с. 48]. За іншим підходом, планування розглядають як комплексну довготривалу програму з орієнтовно визначеними результатами відповідно до етапів її реалізації [2, с. 31].

Наразі, планування у загальному розумінні розглядають як вид управлінської діяльності, що визначає перспективу та майбутній стан організації. Це основна та найперша функція управління в організації, яка передує іншим управлінським функціям і визначає їх сутність [3, с. 13]. Планування залежить від ефективного аналізу зовнішнього середовища, об'єктивного оцінювання власних позицій, потребує спільних зусиль та участі всіх складових організації.

Слід зазначити, що на сьогодні поняття «планування діяльності організації» розглядають з двох взаємопов'язаних позицій: перший підхід – загальноекономічний – відповідає загальній теорії підприємства, його природі; другий – конкретно-управлінський – передбачає розгляд планування як одну з найважливіших функцій менеджменту, можливість передбачити майбутнє підприємства.

Об'єктом планування на підприємстві є його діяльність. Від рівня планування, у великій мірі, залежить ефективність його діяльності [4, с. 30].

Для того щоб процеси виробництва та реалізації продукції здійснювалися безперервно, необхідно скоординувати всі його стадії в часі та просторі. Це може бути досягнуто на основі розроблення єдиного плану, що передбачає розроблення системи збалансованих показників виробництва та реалізації продукції на визначений період.

Наявність багатоваріантних типів операційної системи забезпечує підприємству значні конкурентні переваги та підвищує рівень якості продукції [5, с. 91]. Досягнути таких результатів можливо за рахунок планування, яке передбачає складання плану діяльності підприємства на майбутній визначений період, а також контроль за виконанням цього плану з можливістю його коригування у зв'язку зі змінами внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства.

Процес здійснення планування передбачає послідовну реалізацію на підприємстві важливих етапів:

1. Визначення цілей підприємства та його структурних підрозділів.
2. Визначення завдань у межах визначеного періоду та встановлення строків їхнього виконання.
3. Вибір шляхів і методів досягнення визначених цілей та завдань.
4. Конкретизація строків виконання планів, деталізація завдань за видами, обсягами робіт, конкретними виконавцями.
5. Контроль за реалізацією плану.

Об'єктом планування на підприємстві є його діяльність. Для того щоб процеси виробництва та реалізації продукції здійснювалися безперервно, необхідно скоординувати всі його стадії в часі та просторі. Це може бути досягнуто на основі розроблення єдиного плану, що передбачає розроблення системи збалансованих показників виробництва та реалізації продукції на визначений період [6, с. 6].

На різних підприємствах ступінь деталізації функцій планування може бути різною. Також існують й різні варіанти розміщення служби планування.

Розробка якнайкращих шляхів досягнення цілей і політики управління розвитком підприємства у сучасних умовах економічної невизначеності, впровадження заходів, що спрямовані на реалізацію обраного варіанту стратегічної альтернативи, передбачають:

- планування стратегічних заходів, які визначають цілі та основи управління окремими видами та напрямками діяльності підприємств у межах усього періоду розроблення загальної стратегії його розвитку;
- планування політики підприємства за окремими напрямками діяльності, які відображають загальну стратегію його розвитку у розрізі окремих цілей та аспектів фінансово-господарської діяльності;
- розроблення системи тактичних планів ведення господарсько-фінансової діяльності;
- розроблення системи заходів, спрямованих на підвищення ефективності функціонування, які передбачають впровадження нових форм, методів,

технологій в управлінській і трансформаційній підсистемах, тобто її адаптації до змін у зовнішньому середовищі;

- планування системи заходів, спрямованих на зростання масштабів і прибутковості діяльності за рахунок переходу до нових форм бізнесу, тобто диверсифікацію або спеціалізацію на окремих бізнес-процесах.

Необхідність виконання планової роботи існує не лише на великих підприємствах, що володіють достатнім потенціалом для передбачення свого майбутнього. В умовах сучасного розвитку підприємства невеликих розмірів також здійснюють планування своєї діяльності, оскільки в умовах невизначеності та непередбачуваності зовнішнього середовища відсутність на них планової діяльності може призвести до незворотних наслідків, насамперед до помилкових, необдуманих кроків керівництва, і, як результат, навіть банкрутства підприємства.

Ключові слова: управління; управлінські технології; механізми управління.

Список використаних джерел

1. Скібіцький О.М. *Стратегічний менеджмент: навчальний посібник*. Київ, 2006. 312 с.
2. *Стратегічний менеджмент: навч. посіб.* / За заг. ред. М.П. Бутка. Київ, 2016. 376 с.
3. Алькема В.Г. *Менеджмент організації: навчальний посібник. Кн.1.* / В.Г. Алькема, О.С. Кириченко, 2023. 276 с. URL : https://library.krok.edu.ua/media/library/category/navchalni-posibniki/alkema_0035.pdf.
4. Пазєєва Г.М., Чижевський Д.В. *Планування міжнародних морських контейнерних перевезень товарів. Вчені записки Університету «КРОК»*. 2019. 3 (55), 29-40. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2019-55-29-40>.
5. Кириченко О. *Розбудова ефективної системи менеджменту як основа забезпечення зростання якості управління та міжнародної конкурентоспроможності підприємства. Вчені записки Університету «КРОК»*. 2023. № 1(69). С. 86-93. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2022-69-86-93>.
6. Веретенникова Г.Б. *Планування та організація діяльності підприємства : навчальний посібник* / Г.Б. Веретенникова, В.В. Томах, І.М. Геращенко. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 210 с.